Finansutskottets betänkande 1985/86: 38

om anslag till räntor på statsskulden, m. m. (prop. 1985/86: 150 bil. 1 mom. 7–8).

FiU 1985/86: 38

FEMTONDE HUVUDTITELN

I proposition 1985/86: 100, bilaga 17 (finansdepartementet) föreslog regeringen riksdagen att – i avvaktan på slutligt förslag i ämnet – till Räntor på statsskulden, m. m. beräkna ett förslagsanslag av 71 miljarder kronor för budgetåret 1986/87.

Därefter har regeringen i proposition 1985/86: 150, bilaga 1, momenten 7 och 8 föreslagit riksdagen att
dels anta ett till propositionen fogat förslag till beräkning (bilaga 1.5) för Räntor på statsskulden, m. m. för budgetåret 1986/87, utvisande en nettoutgift att föras upp på statsbudgeten på 68 miljarder kronor,
dels till *Räntor på statsskulden, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag för ändamålet.

Det i kompletteringspropositionen angivna medelsbehovet grundar sig på beräkningar gjorda inom riksgäldskontoret vid månadsskiftet mars–april 1986. Riksgäldskontoret har därefter den 21 maj 1986 tillställt utskottet en promemoria med en förnyad beräkning, som visar att medelsbehovet för räntor på statsskulden m. m. nu kan uppskattas till 65 miljarder kronor för budgetåret 1986/87. I jämförelse med vad som anges i kompletteringspropositionen innebär detta att anslaget kan räknas ned med 3,0 miljarder kronor. Jämfört med budgetpropositionen uppgår det minskade medelsbehovet till 6,0 miljarder kronor.

De olika beräkningarna kan sammanfattas på följande sätt:

Räntor på statsskulden budgetåret 1986/87
Miljarder kronor

	Budget-prop.		Kompl. prop.		Nuv. beräkn.
Räntor på inhemska lån m. m.	56,9	*–1,8*	55,1	*–1,8*	53,3
Räntor på utländska lån	12,7	*–0,8*	11,9	*–1,4*	10,5
Valutaförluster	1,4	*–0,4*	1,0	*+0,2*	1,2
Summa	**71,0**	*–3,0*	**68,0**	*–3,0*	**65,0**

Utskottet

Än en gång framkommer i de förnyade beräkningarna av statsskuldräntorna ett väsentligt annorlunda resultat än vad som tidigare antagits. När utskottet vid samma tidpunkt förra året behandlade frågan om statsskuld-

räntorna för budgetåret 1985/86 hade medelsbehovet justerats upp med 6,2 miljarder kronor jämfört med vad som angavs i budgetpropositionen. Ändringen var då framför allt föranledd av att den inhemska räntenivån stigit kraftigt under våren 1985.

Nu är förhållandet det omvända. Jämfört med årets budgetproposition har riksgäldskontoret i sin senaste beräkning av statsskuldräntor under budgetåret 1986/87 justerat ned medelsbehovet med 6,0 miljarder kronor. Detta har kunnat ske därför att främst den inhemska men också den utländska räntenivån successivt sjunkit under våren. Även dollarkursen har fallit sedan det första beräkningstillfället. En bidragande orsak till den gynnsammare bilden är också att utlandsskulden hittills under budgetåret 1985/86 har nettoamorterats, vilket minskar de framtida räntekostnaderna. Likaså räknar man nu med ett något mindre upplåningsbehov till följd av att budgetunderskottet nästa budgetår har justerats ned.

Enligt riksgäldskontorets senaste beräkning förväntas kostnaderna för räntor på statsskulden därmed uppgå till 65 miljarder kronor under budgetåret 1986/87. Det är ett något lägre belopp än de statsskuldräntor som riksgäldskontoret förutser i sina reviderade beräkningar för innevarande budgetår. För budgetåret 1985/86 räknar man med att räntekostnaderna skall uppgå till 65,6 miljarder kronor.

De mycket tvära kasten i beräkningsresultaten visar återigen vilken stor osäkerhet som utmärker denna typ av kalkyler. Även om man utgår från oförändrat upplåningsbehov kan förhållandevis små ändringar i antagandena få långtgående återverkningar på beräkningsresultatet.

För att belysa känsligheten i beräkningarna kan det vara av intresse att något närmare redovisa vilka effekter vissa ändrade antaganden ger upphov till. En förändring i räntenivån slår givetvis inte omedelbart igenom på hela statsskulden, utan endast på låneformer med rörlig ränta och på nyupplåningen. Efter hand får den ändrade räntenivån effekt på upplåning som sker för att omsätta förfallande lån med bunden ränta och på obligationslån med s. k. räntejusteringsklausul allteftersom dessa konverteras att löpa med ny räntesats.

En varaktig förändring av räntenivån med 1 procentenhet från den 1 juli 1986 skulle för inhemska lån betyda en förändring av ränteutgifterna för budgetåret 1986/87 med i runt tal 1,3 miljarder kronor. Inträffar motsvarande förändring i räntenivån först den 1 januari 1987 förändras ränteutgifterna samma budgetår med ca 0,6 miljarder kronor.

För den utländska upplåningen skulle en ränteförändring med 1 procentenhet från den 1 juli 1986 leda till att ränteutgifterna, under i övrigt oförändrade förhållanden, förändras med 0,5 miljarder kronor för budgetåret 1986/87. Valutakursernas utveckling har betydelse både för ränteutgifter samt för realiserade valutaförluster och valutavinster. En förändring av dollarkursen med 10 öre från beräkningsantagandet 7,24 kr. per dollar påverkar ränteutgifterna med ca 50 milj. kr. och valutaförlusterna med ca 10 milj. kr. för budgetåret 1986/87.

Med understrykande av osäkerheten i beräkningarna tillstyrker utskottet att anslaget för räntor på statsskulden beräknas i enlighet med förslaget i riksgäldskontorets skrivelse den 21 maj 1986.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner bilagda förslag till räntor på statsskulden, m. m. för budgetåret 1986/87 (*bilaga*),

2. att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 150 bilaga 1 moment 8 till *Räntor på statsskulden, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 65 000 000 000 kr.

Utskottet hemställer att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 29 maj 1986

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Lars Tobisson (m), Christer Nilsson (s), Nils G. Åsling (c), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lars De Geer (fp), Filip Fridolfsson (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Britta Hammarbacken (c), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk), Arne Kjörnsberg (s), Marianne Carlström (s) och Krister Andersson (s).

Förslag till räntor på statsskulden, m. m., budgetåret 1986/87

Utgifter

		Kr.	
A	*Räntor på statsskulden*		
a	*Räntor på upplåning inom landet*		
1.	Ränta på räntelöpande obligationslån, *förslagsvis*	21 843 000 000	
2.	Ränta på riksobligationer, *förslagsvis*	7 883 000 000	
3.	Vinster på premieobligationslån, *förslagsvis*	4 408 000 000	
4.	Ränta på statsskuldförbindelser, *förslagsvis*	29 000 000	
5.	Ränta på sparobligationer, *förslagsvis*	5 000 000 000	
6.	Ränta på av staten övertagna lån, *förslagsvis*	40 000	
7.	Ränta på lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., *förslagsvis*	750 000 000	
8.	Ränta på allemanssparandet, *förslagsvis*	2 315 000 000	
9.	Ränta på köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kv. Lejonet i Stockholm	90 000	
10.	Ränta på Konung Carl XIII:s hemgiftskapital	8 000	
11.	Ränta på kortfristig upplåning hos banker m. fl., *förslagsvis*	1 000	
12.	Ränta på skattkammarväxlar, *förslagsvis*	1 700 000 000	
13.	Ränta på statsskuldväxlar, *förslagsvis*	8 200 000 000	52 128 139 000
b	*Ränta på upplåning i utlandet, förslagsvis*		10 000 000 000
c	*Ränta på beräknad ny upplåning inom landet, förslagsvis*		547 713 000
d	*Ränta på beräknad ny upplåning utom landet, förslagsvis*		500 000 000
B	*Kapitalrabatter, kursförluster m. m.*		
1.	Kapitalrabatter, *förslagsvis*	1 000	
2.	Kursförluster, *förslagsvis*	1 000	
3.	Valutaförluster, *förslagsvis*	1 200 000 000	1 200 002 000
C	*Diverse utgifter*		
1.	Försäljningsprovisioner m. m., *förslagsvis*	1 000 000 000	
2.	Inlösningsprovisioner m. m., *förslagsvis*	188 000 000	
3.	Kostnad för börsnotering av obligationslån, *förslagsvis*	13 200 000	
4.	Officiella dragningslistor för premielånen, *förslagsvis*	7 400 000	
5.	Särskilda dragningslistor för premielånens 100-brev, *förslagsvis*	350 000	
6.	Övriga diverse utgifter, *förslagsvis*	100 000	1 209 050 000
		Summa	**65 584 904 000**

Anm. Valutaomvandling har skett till medelvärdet av valutakurserna under tiden 1–30.4 1986.

Inkomster	Kr	
A Räntor		
1. Ränta på uppköpta obligationer	80 000 000	
2. Ränta på rörliga krediter	300 000 000	
3. Ränta på krediter till vissa affärsverk	150 000 000	
4. Ränta på checkräkningsmedel i riksbanken	1 000	
5. Ränta på övriga utlånade medel	1 000 000	531 001 000
B Uppgäld, kursvinster m. m.		
1. Uppgäld	1 000	
2. Kursvinster	1 000	
3. Valutavinster	1 000	3 000
C Diverse inkomster		
1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	44 000 000	
2. Officiella dragningslistor för premielånen	9 800 000	
3. Övriga diverse inkomster	100 000	53 900 000
	Summa	**584 904 000**
Nettoutgift att föras upp på statsbudgeten		**65 000 000 000**
	Summa	**65 584 904 000**

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1986